Close reading in de praktijk

Op basisschool de Prinseschool in Enschede wordt sinds drie jaar gewerkt met de aanpak Close Reading. Ze koppelen dit aan het thematisch onderwijs IPC (International Primary Curriculum). Leerkrachten Josje, Kirsten, Nathalie en Annemarijn staan in groep 5 en 6 en werken deze periode met het thema *'Ben je in vorm?'* Binnen dit thema staat het menselijk lichaam centraal. Leerlingen leren over het skelet, de werking van organen en spieren. Gekoppeld aan verschillende vakgebieden en kennisdoelen zetten ze de tekst *'In de sportschool'* in, uit het boek *'Het wonder van jou en je biljoenen bewoners'* van Jan Paul Schutten, om te werken aan tekstbegrip. De tekst is gekoppeld aan het IPC-doel 'Ik weet hoe je invloed kan hebben op je eigen gezondheid en veiligheid'. Invloed hebben op je eigen gezondheid komt terug in de tekst, het gaat namelijk over dat je door te bewegen en voldoende te slapen sterker wordt. Verder gaat de tekst over hoe je je spieren kunt trainen en het verschil tussen kracht en uithoudingsvermogen van spieren.

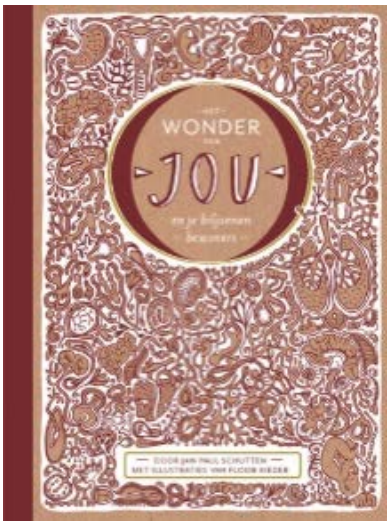

De eerste sessie ging voornamelijk over het voorspellen van de tekst en het bepalen van het centrale onderwerp van de tekst. Tijdens het lezen van de paragrafen hebben leerlingen aantekeningen gemaakt, welke informatie in de tekst zij belangrijk vinden. Vervolgens hebben de leerkrachten in de eerste paragraaf hardop voorgedaan wat zij belangrijke informatie vinden en welk centraal onderwerp zij daar uithalen. Leerlingen konden ondertussen kijken of ze het hiermee eens waren op basis van hun eigen aantekeningen. Dit zorgde voor interactie en discussie over de tekst. Daarna zijn leerlingen in tweetallen de overige paragrafen gaan lezen en middels interactie tot een korte samenvatting gekomen van de paragrafen. Tot slot hebben de leerlingen een titel gekozen bij de tekst, die het centrale onderwerp van de tekst goed weergeeft. Doordat leerlingen moesten uitleggen wat zij een goede titel vinden, stond de inhoud van de tekst weer centraal.

In de tweede sessie zijn ze opzoek gegaan naar de antwoorden op de vragen die in de kopjes van de paragrafen staat, bijvoorbeeld: *'Waarom je wel je hartspieren kunt trainen, maar niet je darmspieren'.* Leerlingen hebben aantekeningen gemaakt waar het bewijs in de paragraaf te vinden is. Door de focus hierop te leggen, hebben leerlingen kennis opgedaan over de werking van spieren. De inhoud van het tweede gedeelte van de tekst, over de snelle en langzame spieren, was vrij nieuw voor de leerlingen. De kinderen waren erg geïnteresseerd in deze informatie, ze hebben tijdens de IPC-lessen hier nog meer informatie over gevonden en sporten gezocht waar je snelle en langzame spieren voor gebruikt. Hier kon dus een goede koppeling gemaakt worden met andere dingen die ze binnen het thema geleerd hebben. Dit zorgde ervoor dat ze de tekst beter gingen begrijpen.

Vervolgens zijn ze in de derde sessie ingegaan op de bedoeling van de schrijver. Wat bedoelt hij bijvoorbeeld met 'Het zal nog een flinke kluif worden om dat record te verbeteren'. Ook hebben ze gekeken naar de afbeeldingen: *'Waarom zou de illustrator een bed in de sportschool hebben gezet?'.* Wanneer leerlingen de afbeeldingen kunnen uitleggen, begrijpen zij ook de inhoud van de tekst goed.

Zoals gezegd, komt het IPC-doel niet alleen terug in de sessies Close Reading, maar ook bij andere vakken. Zo hebben ze bij gym bijvoorbeeld een fitheidtest gedaan, een circuit om te kijken hoe fit iedereen is. Ook hebben ze het met IPC lessen gehad over slapen, 'Hoe lang slaapt iedereen?' en *'Welke effecten heeft slaaptekort op je lichaam en geest?'.* Dit zijn onderwerpen die ook terug komen in de tekst. Door de aanpak Close Reading in te zetten bij IPC wordt niet alleen de vaardigheid begrijpend lezen op een betekenisvolle manier geoefend en toegepast, maar wordt er ook gewerkt aan het uitbreiden van kennis. Er wordt een koppeling gemaakt tussen de inhoud van de tekst en al het andere geleerde binnen het thema. Dit versterkt elkaar en dus een win-win!

Ervaringen van de leerkrachten

Nathalie:
"Wat wij zien bij de kinderen is een actieve houding en enthousiasme. Het is duidelijk dat hun kennis wordt uitgebreid."

Josje:
"Het werkt stimulerend dat de tekst aansluit bij het IPC-thema. Het thema leeft al, waardoor de tekst heel goed aansluit. Doordat wij bewust nadenken over een tekst, kunnen wij veel meer uit de kinderen halen."

Kirsten
en Annemarijn:
"De kinderen waren erg enthousiast. In de laatste les was de tekst en informatie erg herkenbaar. Het kritisch kijken naar de titels en tussenkopjes, vonden de leerlingen erg leuk. Daarnaast vinden ze elke keer als ze de tekst lezen toch weer nieuwe informatie. De verdieping is zeker te vinden bij het herhalen van het lezen van de tekst."

Reacties van leerlingen uit groep 6

"We leren er nieuwe dingen van, het past bij IPC en dat is interessant."

"Het is veel leuker dan de andere begrijpend lezen lessen."

"Het is leuk om een tekst meerdere keren te lezen."

"Er zitten leuke vragen bij en je mag samenwerken."

WAAROM JE WEL JE HARTSPIEREN KUNT TRAINEN, MAAR NIET JE DARMSPIEREN

Je gladde spieren kun je niet met je gedachten besturen. Ze werken helemaal uit zichzelf. Je vindt in de sportschool dan ook geen trainingsapparaat voor je maag- of darmspieren. Als je een dikke buik hebt, kun je dus niet beweren dat dat door je extreem gespierde darmspieren komt. Voor je hartspieren bestaat er ook geen trainingsapparaat, maar toch kun je die trainen. Door regelmatig flink te bewegen krijg je sterkere hartspieren. Hoe meer je sport, hoe groter je hart wordt.

De meeste andere spieren kun je makkelijker trainen. Maar niet allemaal. Want er is bijvoorbeeld voor piepkleine stijgbeugelspieren in je oor nog geen fitnessapparaat ontwikkeld. Voor een van de grootste spieren in je lichaam geldt dat wel: de *gluteus maximus*. Dat is de grote spier die een flink deel van je bil in beslag neemt. Ook de bekendste spieren van je lichaam, die van je biceps, zijn goed te trainen. Als je je regelmatig opdrukt krijg je vanzelf van die stevige spierballen in je armen.

WAAROM JE JE SPIEREN KAPOT MOET MAKEN ALS JE STERK WILT WORDEN
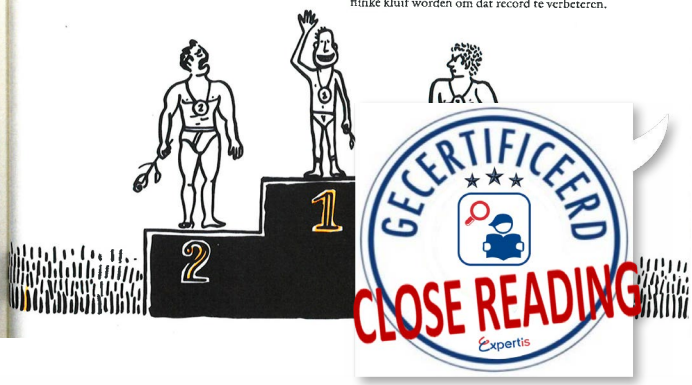
Bij je geboorte heb je al je spiercellen al. Je kunt er dus niet bij kweken. Je kunt je ze wel sterker maken door te trainen en te slapen. Door te slapen? Ja. Tijdens je slaap komen je spieren tot rust en dat helpt ze herstellen. Door veel te slapen word je bovendien beter in de sport die je beoefent. Als je tijdens een training veel geleerd hebt, onthoud je alles beter als je de nacht erop goed slaapt. Maar trainen is de beste manier om flinke spieren te krijgen. Steviger spieren krijg je door je spieren kapot te maken. Als je flink sport, scheuren je spieren een heel klein beetje. Omliggende cellen komen dan te hulp en smelten samen met je spiercel.